

Adviezen en opmerkingen van de GAB bij de concept verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp 2020

September 2019

De GAB heeft de conceptverordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp 2020 getoetst aan de uitgangspunten van het VN-verdrag handicap, aan de wet, de jurisprudentie en aan de Modelverordening van de VNG.

Hieronder wordt eerst een algemene reactie gegeven op de conceptverordening, en vervolgens gaan we artikelsgewijze in op de verordening en toelichting. We gaan uitgebreid in op de bepalingen ten aanzien van het PGB, omdat we hierover veel signalen en meldingen hebben ontvangen.

Voor het totaalbeeld is het nodig dat ook de Integrale regeling maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp (beleidsregels) wordt gezien. Kan deze regeling ter beoordeling worden voorgelegd?

Adviezen en opmerkingen bij de concept verordening 2020

Algemeen

Het hoofdstuk maatschappelijke ondersteuning kan niet los worden gezien van het beleidsplan, dat de raad op grond van artikel 2.1.2 van de Wmo 2015 eveneens dient vast te stellen. In dit beleidsplan wordt het door het gemeentebestuur te voeren beleid met betrekking tot maatschappelijke ondersteuning vastgelegd. Dit beleidsplan, te weten de kadernota sociaal domein, wordt in het najaar ontwikkeld. Daarom is het niet duidelijk wat de aanleiding is om de verordening aan te passen. De verordening wordt al ingevuld terwijl de beleidskeuzes die eraan ten grondslag liggen nog niet zijn gemaakt!

Zo gaat de conceptverordening nog steeds uit van het criterium goedkoopst adequaat, terwijl dit achterhaald is. De Wmo 2015 gebruikt deze term niet meer. Het gaat erom dat iemand een passende voorziening krijgt waarmee hij zelfredzaam is en kan participeren.

Ook het vooropstellen van eigen kracht voldoet niet aan de werkelijkheid. Diverse onderzoeken zoals die van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid¹ en van de Universiteit van Amsterdam en de Universiteit voor Humanistiek² hebben laten zien dat de overheid te hoge verwachtingen heeft van het probleemoplossend vermogen van de burger en zijn netwerk, en dat grotere inzet van het netwerk meestal niet mogelijk is, en (meer) professionele hulp dus noodzakelijk.

¹ WWR. Weten is nog geen doen. Een realistisch perspectief op redzaamheid. 2017.

² De verhuizing van de verzorgingsstaat. 2018.

De GAB gaat ervan uit dat de huidige uitgangspunten van beleid openstaan voor herijking in het nieuwe beleidskader sociaal domein, en dat dit zijn neerslag krijgt in de onderhavige verordening. Uit de algemene toelichting spreekt geen enkele ambitie! Men begint met: *De gemeente is verplicht om cliënten onder bepaalde omstandigheden te ondersteunen bij hun maatschappelijke zelfredzaamheid en/of participatie.* Dit klinkt niet als een gemeente die haar best wil doen om burgers zo goed mogelijk in staat te stellen te participeren en zelfredzaam te zijn.

Het is positief dat er een nieuw artikel 4 is opgenomen, waarin de relatie wordt gelegd met het beleidsvoornemen van integraal werken en waarin voor het eerst de mogelijkheid van cliëntondersteuning wordt genoemd. Maar in de algemene toelichting wordt niet uitgelegd waarom dit artikel is toegevoegd, ons inziens zou men hiermee moeten beginnen.

Wat wel al bekend is, is de invoering van het wettelijke abonnementstarief per 2020 en de nieuwe regels ten aanzien van het PGB. Maar ook (de achtergrond van) deze redenen ontbreken in het algemene deel van de toelichting.

Dan valt het de GAB op dat de toelichting niet overal aansluit op de verordening. Dit geldt onder andere voor de eigenbijdrage systematiek. In de toelichting zijn hele stukken tekst overgenomen van de VNG Modelverordening, zonder dat duidelijk wordt wat de reden hiervoor is. Het sluit niet aan bij de artikelen in de conceptverordening en geeft daardoor alleen maar verwarring.

Als we inhoudelijk kijken naar de invulling van bijvoorbeeld de regels ten aanzien van het PGB en de criteria voor een maatwerkvoorziening, valt ons op dat de conceptverordening afwijkt van de Modelverordening van de VNG. Het gaat hierbij niet om optionele/facultatieve bepalingen. Dus het lijkt alsof de Goudse verordening op bepaalde punten indruist tegen de wet en jurisprudentie.

Artikelsgewijze opmerkingen

Artikel 1: begripsbepalingen

De GAB adviseert aan dit artikel de volgende begrippen toe te voegen:

Clientondersteuning: *onafhankelijke ondersteuning met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen;*

Sociale netwerk: *personen uit de huiselijke kring of andere personen met wie de cliënt een sociale relatie onderhoudt.*

De omschrijving van het persoonsgebonden budget wordt beperkt tot verwijzing naar de wet maatschappelijke ondersteuning en de jeugdwet.

De GAB adviseert het PGB hier te omschrijven als volgt:

Persoonsgebonden budget (PGB): *een door het college verstrekt bedrag aan de cliënt of zijn ouders, waaruit de cliënt betalingen kan doen voor jeugdhulp, diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot een maatwerkvoorziening behoren, en die een cliënt van derden betreft.*

Gebruikelijke hulp: (zie ook artikel 8 en 9 van de verordening en toelichting)

De GAB adviseert de omschrijving aan te houden uit de VNG Modelverordening:

Gebruikelijke hulp is hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten.

Een heldere en uitgewerkte definitie van gebruikelijke hulp/zorg zal het veel gemakkelijker maken om te communiceren over wat van mensen zelf (en hun netwerk) mag, kan en zal worden verwacht³. Bovendien beschermt het mensen tegen ongewenste praktijkvariatie van ongelijke behandeling in gelijke gevallen. Het wantrouwen waarmee pgb houders soms geconfronteerd worden (en diegenen die zij voor uitvoering van hun zorg en ondersteuningstaken inschakelen uit formele en informele zorg) zal dan geen voedingsbodem meer vinden.

Een heldere uitwerking van gebruikelijke hulp is ook belangrijk omdat op basis hiervan wordt bepaald of het college een maatwerkvoorziening moet verstrekken.

Om vast te stellen of er sprake is van gebruikelijke hulp, gebruikt het college op dit moment de richtlijnen uit hoofdstuk 4 van de CIZ indicatiewijzer versie 7.1 van juli 2014 (toelichting op de beleidsregels indicatiestelling AWBZ 2014).

De GAB vraagt zich af of deze richtlijnen niet bijgesteld moeten worden naar de huidige tijd, omdat ze dateren uit 2014. Het CIZ stelt elk jaar opnieuw de beleidsregels vast, zo ook in 2019.

Wat is de reden dat de gemeente geen gebruik maakt van de CIZ Beleidsregels indicatiestelling Wlz 2019?

In de beleidsregels van het CIZ, noch uit 2014, noch uit 2019, zijn richtlijnen opgenomen voor gebruikelijke hulp in het kader voor hulp bij het huishouden.

Zijn deze richtlijnen vastgelegd door de gemeente, en zo ja, waar zijn ze te vinden?

Gezien het bovenstaande, en gezien de toenemende zorgbehoefte en de arbeidsmarktkrapte in de zorg, adviseert de GAB een visie te ontwikkelen, in samenspraak met relevante partijen uit de Goudse samenleving, op welke zorg en ondersteuning mensen die dit nodig hebben in de toekomst kunnen rekenen. Dit geldt evenzeer voor hun naasten die voor hen zorgen. Deze visie zou onderdeel moeten uitmaken van de Kadernota sociaal domein. Vragen die daarbij gesteld kunnen worden zijn: Wat is de zorg die wij 'normaal' voor elkaar moeten vinden: wat is 'gebruikelijke zorg'? Wat is de zorg en ondersteuning die de gemeente zal bieden als dat nodig en geïndiceerd is, en wat zal de gemeente (financieel) dekken wanneer die formele zorg er niet is of gekozen wordt voor informele zorgverlening?

De richtlijnen die hieruit ontstaan, dienen vervolgens transparant te zijn en bekend te worden gemaakt aan burgers en hulpvragers uit Gouda.

Artikel 2: toegang Algemene voorziening:

De GAB adviseert in de toelichting van artikel 2 het volgende op te nemen:

Bij de beoordeling of een algemene voorziening in de individuele situatie een passende oplossing is dienen altijd de volgende aspecten onderzocht te worden (deze criteria zijn afkomstig uit de jurisprudentie):

- *is de algemene voorziening daadwerkelijk beschikbaar voor de cliënt?*

³ PGB: bron van eigenwaarde! Position paper Per Saldo en MantelzorgNL, Mei 2019.

- *Kan de algemene voorziening door de belanghebbende financieel gedragen worden? (Dit moet worden getoetst obv het uitgangspunt van het VN verdrag hetgeen inhoudt dat mensen met een beperking in dezelfde positie moeten worden gebracht als mensen zonder beperking)*
- *biedt de algemene voorziening adequate compensatie?*

Artikel 3: beschikbare algemene en individuele voorzieningen

In lid 2 worden de beschikbare individuele voorzieningen als bedoeld in de Jeugdwet opgesomd. Volgens de GAB komt dit niet overeen met de huidige praktijk, omdat het college een substantieel deel van de individuele voorzieningen binnen de jeugdhulp (zoals begeleiding en basis-GGZ) vormgeeft als vrij toegankelijke (algemene) voorziening, geboden door het sociaal team, en niet als individuele voorziening.

De aard van begeleiding en GGZ is echter zodanig individueel is, dat vrije toegang niet logisch is. Blijkens de subsidiebeschikking voor 2018 probeert het college op deze manier minder individuele voorzieningen te moeten geven. De werkwijze ontnemt de betrokken hulpvragers echter hun rechtsbescherming. Zij krijgen immers geen beschikking want het sociaal team begeleidt of behandelt zelf in de vorm van een algemene voorziening.

Artikel 4: zorgplicht college voor integrale toegang en intake

Dit artikel beschrijft een zorgplicht van het college voor integrale toegang en intake. Opvallend is dat het woord 'onafhankelijk' ontbreekt, ook in de toelichting. In artikel 2.2.4 van de Wmo 2015 is dwingend bepaald dat er onafhankelijke cliëntondersteuning beschikbaar is (voor iedereen, dus ook voor de jeugdigen) én dat het belang van betrokkene daarbij uitgangspunt is. Het college heeft geen beleidsvrijheid om de ondersteuning zo te formuleren dat afbreuk wordt gedaan aan de onafhankelijkheid.

De GAB adviseert het wettelijke recht op onafhankelijke cliëntondersteuning en wat dit inhoudt op te nemen in de verordening en in de toelichting.

We kennen in Gouda onafhankelijke cliëntondersteuning door MEE, die lid is van de coöperatie 0-100 en daarnaast zorgaanbieder is. Deze organisatie is dus per definitie niet onafhankelijk. Hoewel het woord 'cliëntondersteuning' gezien de definitie in de wet onafhankelijk moet zijn en in de verordening dit niet iets anders kan betekenen dan in de wet, vinden wij de formulering zorgwekkend.

In artikel 4 wordt bepaald dat het college zorgdraagt voor begrijpelijke informatie over het beleid en de uitvoering in het sociaal domein.

De GAB benadrukt dat deze informatie ook toegankelijk dient te zijn voor mensen met een auditieve en visuele beperking en voor mensen met een leesbeperking.

Tevens dient de informatie minimaal te bevatten deze verordening, de toelichting en de regeling maatschappelijke ondersteuning. Deze regelgeving dient op een vindbare plaats op de website van de gemeente Gouda te worden geplaatst.

Artikel 5: melding en gesprek

In de Modelverordening van de VNG wordt dit artikel gesplitst in 2 artikelen:

- Melding behoefte aan maatschappelijke ondersteuning
- Onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en voorkeuren

Deze splitsing is overzichtelijker dan in de onderhavige verordening en maakt het voor de burger duidelijk wat ze kunnen verwachten.

De GAB adviseert daarom dit artikel te splitsen in 2 afzonderlijke artikelen, te weten een artikel over de Melding, en een volgend artikel over het Onderzoek, overeenkomstig de Modelverordening van de VNG.

De melding

In artikel 5 lid 3 wordt aangegeven dat de cliënt in de ontvangstbevestiging wordt gewezen op de mogelijkheid tot het inleveren van een persoonlijk plan.

De praktijk is anders. In de ontvangstbevestiging die cliënten krijgen wordt niets verteld over het persoonlijk plan of over het recht op een onafhankelijk cliëntondersteuner.

De GAB adviseert de praktijk uit te voeren volgens de bepalingen in deze verordening.

Artikel 5 lid 2 luidt dat er binnen 5 werkdagen contact opgenomen wordt met de cliënt om een afspraak te maken voor een gesprek.

In de praktijk blijkt dat deze 5 werkdagen zeer zelden gehaald worden; meestal duurt het (veel) langer voordat er contact opgenomen wordt met de cliënt.

De GAB adviseert in de verordening of in de toelichting op te nemen dat de cliënt bericht krijgt als het langer gaat duren dan 5 werkdagen, met een termijn waar binnen wel contact opgenomen wordt, zodat de cliënt weet waar hij aan toe is.

Het artikel over de Melding dient in elk geval te bevatten:

- *de cliënt ontvangt een schriftelijke ontvangstbevestiging, waarin aangegeven wordt dat er binnen 5 werkdagen contact opgenomen wordt (nu staat in de ontvangstbevestiging "binnenkort"),*
- *hierin wijst het college de cliënt op de mogelijkheid om een persoonlijk plan aan te leveren en om gebruik te maken van gratis onafhankelijke cliëntondersteuning die daarbij kan helpen.*
- *Het persoonlijk plan of het familiegroepsplan wordt betrokken in de onderzoeksfase.*

Weliswaar staat dit laatste in de toelichting (zonder toevoeging onafhankelijk), maar de wetgever vindt het dermate belangrijk dat dit ook in de verordening moet worden genoemd.

Het onderzoek

In de toelichting valt op, dat het college het onderzoek zoals de Wmo 2015 dat voorschrijft onverkort van toepassing verklaart op de Jeugdwet. Die wet kent echter een andere aanpak van het onderzoek, uitgewerkt in de bekende uitspraak van de CRvB d.d. 1 mei 2017 (ECLI:NL:CRVB:2017:1477). Ook in de VNG Modelverordening wordt deze aanpak van het onderzoek aangehouden.

Uit de verordening en toelichting blijkt niet, dat het college zich hiervan bewust is. De ervaring leert, dat het college (lees: het sociaal team en de consultants van de gemeente) te weinig kennis hebben van deze aanpak en niet de verplichte opheldering geven over of zij voldoende deskundig zijn voor de diverse stappen van het onderzoek. Dit blijft een punt van zorg voor de GAB.

In artikel 5 lid 3 wordt aangegeven welke onderdelen aan bod moeten komen in het persoonlijk plan dat de cliënt kan inleveren voorafgaand aan het gesprek.

In de toelichting bij dit artikel wordt eveneens een opsomming gegeven, maar nu van de onderwerpen die aan bod komen tijdens het gesprek.

Beide opsommingen komen voor een deel overeen met elkaar, maar voor een ander deel ook niet. Dit is verwarrend.

Zo ontbreekt in de opsomming in artikel 5 lid 3 van de verordening het “gewenste resultaat van het verzoek om ondersteuning”.

Dit is belangrijk omdat in de woorden van de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 34, p. 183) “de ultieme toetssteen of de maatschappelijke ondersteuning effectief is geweest, ligt in de beantwoording van de vraag of de cliënt zelf vindt dat de verleende maatschappelijke ondersteuning heeft bijgedragen aan een verbetering van zijn zelfredzaamheid of participatie. In het wetsvoorstel Wmo 2015 staat het bereiken van dit resultaat centraal”.⁴

Tevens ontbreken de volgende onderwerpen in het onderzoek:

- welke bijdragen in de kosten de cliënt met toepassing van het bepaalde bij of krachtens artikel 2.1.4 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 verschuldigd zal zijn;
- de mogelijkheden om te kiezen voor de verstrekking van een pgb, waarbij de cliënt in begrijpelijke bewoordingen wordt ingelicht over de gevolgen van die keuze;
- de mogelijkheid om een maatwerkvoorziening te verstrekken.

De GAB adviseert om de opsommingen in de verordening en in de toelichting op elkaar af te stemmen, en in elk geval bovenstaande onderwerpen toe te voegen.

Daarnaast adviseren wij de onderwerpen die in artikel 5 lid 3 worden opgesomd aan te halen als onderwerpen die aan bod komen in het gesprek, en niet als onderwerpen van het persoonlijk plan. De cliënt bepaalt immers zelf welke onderwerpen hij wil toelichten in zijn persoonlijk plan. Een persoonlijk plan is een vormvrij plan dat de cliënt zelf schrijft. Voor aanvragen voor jeugdhulp kan men zelf een familiegroepsplan opstellen. Het is geen verplichting om zelf van te voren een eigen plan te schrijven, maar kan wel helpend zijn.

Artikel 5 lid 6

Klopt het dat het college ook voor de Jeugdwet vasthoudt aan het systeem van de Wmo 2015, dat uitgaat van een melding, waarna binnen 8 weken een besluit wordt genomen als sprake is van een aanvraag?

Artikel 5 lid 7:

Hier wordt een spoedprocedure opgenomen voor jeugdhulp, maar waarom niet ook voor de Wmo? Ook in de Wmo kan het voorkomen dat met spoed een passende tijdelijke maatregel moet worden getroffen.

Procedure

Bij mensen met een levenslange en levens brede hulpvraag die niet zal wijzigen, zouden periodieke onderzoeken niet frequent nodig moeten zijn. Dit is alleen maar een onnodige belasting voor de cliënt, en veroorzaakt onnodige kosten voor de gemeente.

De indicatie dient in deze situaties voor langere periodes te worden afgegeven, zodat men niet ieder jaar of om de twee jaar een nieuwe indicatie moet aanvragen. Langdurige indicaties en beschikkingen zijn, ook juridisch, zowel in de Wmo als in de Jeugdwet heel goed mogelijk.

Ook zou de gemeente de cliënt actief en tijdig moeten informeren als een indicatie voor zorg of ondersteuning uit de Wmo of Jeugdwet afloopt.

⁴ VNG Modelverordening sociaal domein. April 2019.

Minister de Jonge schaart zich achter dit standpunt. Onlangs heeft de minister in een brief aan de Tweede Kamer op Kamervragen geantwoord dat gemeenten inwoners op tijd dienen te informeren als hun indicatie voor zorg of ondersteuning uit de Wmo of Jeugdwet afloopt, en dat de indicaties niet te kortdurend mogen zijn⁵.

De GAB adviseert deze brief van minister de Jonge op te volgen.

Artikel 6 lid 4: Verslag

Onduidelijk is wat het college wil met de handtekening van de hulpvrager. Dit is anders als het verslag wordt 'opgewaarderd' tot aanvraag als bedoeld in art. 1:3 lid 3 Awb.

Met het ondertekenen van het verslag is het denkbaar dat een minder geletterde of sociaal minder sterke hulpvrager daarmee zijn akkoord geeft zonder te overzien wat de consequenties daarvan zijn. Te meer reden voor goede, onafhankelijke cliëntondersteuning die ongevraagd wordt aangeboden. Sowieso adviseren wij de mogelijkheid op te nemen om het verslag te ondertekenen als gezien, naast de mogelijkheid om te tekenen als akkoord.

Artikel 7: aanvraag

In dit artikel wordt bepaald dat een aanvraag kan worden ingediend door middel van een aanvraagformulier. Er is echter geen formulier voor een aanvraag bekend of te vinden op de website van de gemeente. Als het college daadwerkelijk een formulier vaststelt, moet dat goed vindbaar en beschikbaar zijn.

Liever zou de GAB zien dat de hulpvrager erop wordt gewezen dat hij direct een aanvraag kan doen, zonder de stappen van de melding en het onderzoek te moeten volgen. Er zijn immers genoeg hulpvragers of hun ouders die precies weten wat ze willen aanvragen.

De Wmo 2015 bepaalt dat het college binnen twee weken na de ontvangst van de aanvraag de beschikking moet geven (artikel 2.3.5, tweede lid).

Wij adviseren toe te voegen: *Het college neemt binnen 2 weken nadat de aanvraag is ingediend, een besluit.*

Artikel 8 lid 2 en artikel 9 lid 2, en toelichting:

Hier wordt aangegeven dat als een maatwerkvoorziening/individuele voorziening noodzakelijk is, het college de goedkoopst adequate voorziening verstrekt. In de VNG Modelverordening wordt hieraan toegevoegd dat de maatwerkvoorziening *tijdig beschikbaar* moet zijn.

De GAB adviseert deze toevoeging op te nemen, als ook in de toelichting van dit artikel.

In de toelichting wordt aangegeven dat compenserend betekent: volgens objectieve maatstaven nog toereikend.

Zoals reeds eerder opgemerkt vindt de GAB dit minimaliserend beleid en geen optimaliserend beleid. En wat is volgens objectieve maatstaven nog toereikend voor wat? Het gaat er om dat de cliënt eigen regie heeft, kan participeren en zelfredzaam kan zijn.

Denk aan huisvesting of vervoersvoorzieningen. Kosten gaan dan soms voor de baten uit; wat als een dure auto-aanpassing de kans op werk bijvoorbeeld vergroot, keurt de gemeente de aanvraag dan af omdat het niet de goedkoopste oplossing is? De Groene Hart Hopper is het goedkoopst adequaat, maar voor een jong iemand die autoaanpassingen nodig heeft om auto te kunnen rijden, waardoor zijn kans om werk te vinden wordt vergroot maar ook zijn participatiemogelijkheden om mee te doen

⁵ Ministerie van VWS, Beantwoording Tweede Kamer vragen, 20 augustus 2019

worden vergroot, zou de gemeente het ook als de meest passende voorziening in het kader van de Wmo kunnen beschouwen.

Artikel 8 lid 3:

Toelichting bladzijde 6:

Hier wordt bepaald dat een financiële maatwerkvoorziening niet kostendekkend hoeft te zijn, maar een belangrijk criterium uit de Wmo is dat de financiële maatwerkvoorziening een passende bijdrage moet leveren aan het verminderen of wegnemen van de beperkingen. Anders kan deze namelijk niet gelden als maatwerkvoorziening.

De GAB verzoekt dit criterium op te nemen in de toelichting.

Artikel 8 en 9: criteria voor een maatwerkvoorziening Wmo of individuele voorziening voor jeugdhulp

De volgorde waarin het college de aanvraag voor een maatwerkvoorziening in het kader van de Wmo en een individuele voorziening in het kader van de jeugdwet beoordeelt, is onjuist.

In eerder genoemde uitspraken van de CRvB d.d. 1 mei 2017 (Jeugdwet) en d.d. 21 maart 2018⁶ (Wmo) wordt uitgelegd hoe het wel moet. Onderzoek naar de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van het eigen netwerk, dat het college op nummer één zet, komt pas aan de orde nadat:

- a) de hulpvraag is vastgesteld;
- b) de onderliggende problematiek minutieus en onderbouwd in kaart is gebracht;
- c) de hulpbehoefte is vastgesteld die noodzakelijk is.

Voor iedere stap moet voldoende deskundigheid beschikbaar zijn. Het college moet die deskundigheid waarborgen en ervoor zorgen dat deze naar discipline concreet kenbaar is voor de hulpvrager.

Hier gaat het in Gouda structureel mis. De consultants zijn niet voldoende gekwalificeerd om de stappen (a), (b) en (c) te onderzoeken en staren zich blind op de eigen kracht van de hulpvrager en zijn sociale netwerk, echter zonder te weten met welke hulpbehoefte men zich zelf moet redden.

De GAB adviseert de wijze van het onderzoek goed in de verordening te regelen.

Artikel 10 PGB

artikel 1 lid a:

In dit lid wordt de hoogte van het PGB bepaald aan de hand van een door de cliënt opgesteld plan over hoe het PGB besteed gaat worden.

In de toelichting wordt niet duidelijk welk plan hier wordt bedoeld. Dit is belangrijk, omdat dit plan niet hetzelfde is als het persoonlijk plan (zie artikel 5 lid 3) dat ten behoeve van het onderzoek kan worden ingediend door de cliënt.

Het plan dat in artikel 10 bedoeld wordt, is een *budgetplan*.

Een budgetplan kan alleen worden gevraagd als bekend is wie zorg en of ondersteuning gaan leveren, dit is niet altijd vooraf al duidelijk. Soms moet ook eerst gezocht worden naar een hulpverlener waarmee de hulpvrager een klik heeft. Dan kan men bijvoorbeeld wel aangegeven of men een ZZP-er, een organisatie of een informele hulpverlener wil betrekken. Daarbij is het belangrijk om te kijken of het toe te kennen budget niet volledig wordt berekend op de tarieven die de hulpverleners hanteren. Dit zou namelijk meteen problemen geven bij vervanging bij ziekte/

⁶ CRvB van 1 mei 2017 (ECLI:NL:CRVB:2017:1477) en 21 maart 2018 (ECLI:NL:CRVB:2018:819)

vakantie door een goedgekeurde hulpverlener met een ander tarief. Het staat ook niet altijd vast op welk moment een hulpverlener komt, men kiest vaak juist voor een pgb omdat niet altijd van te voren vastgelegd kan worden wanneer ondersteuning nodig is. Vaak wordt daar vooraf een inschatting van gemaakt, (frequentie/ aantal uren) en wordt de hulp ingezet wanneer dat nodig is.

De GAB verzoekt de volgende uitleg in de toelichting op te nemen:

Het plan dat hier bedoeld wordt, is een budgetplan. Een budgetplan kan alleen worden gevraagd als bekend is wie de zorg en/of ondersteuning gaan leveren, en het vaststaat op welke momenten een hulpverlener komt. Dit is niet altijd vooraf al duidelijk.

Lid 1 en 2: vaststelling van de hoogte van het PGB

De hoogte van het PGB wordt in deze bepalingen afgeleid van het tarief dat door een gecontracteerde aanbieder zou worden gehanteerd als die de dienst zou uitvoeren. Hierin zit een redeneerfout. Het wettelijke criterium is dat een pgb toereikend moet zijn om de beschikte zorg daadwerkelijk in te kopen⁷. Is gelijkwaardige zorg in natura beschikbaar, dan kan dat tarief als referentie worden gebruikt. Is de specifieke zorg echter niet ingekocht door de gemeente, dan mag niet worden uitgegaan van het laagste tarief 'dat voor een dergelijke dienst zou worden gehanteerd' omdat nu eenmaal niet kan worden vastgesteld of dat tarief realistisch is.

Ook de VNG Modelverordening volgt deze lijn:

De tarieven die de gemeente overeen is gekomen met aanbieders – evenals de tariefdifferentiatie – kunnen opgenomen worden, maar uitdrukkelijk als uitgangspunt. Niet als 'harde' vaststaande tarieven. Dat strookt immers niet met het uitgangspunt dat er telkens maatwerk geleverd moet worden.

Het is telkens aan het college om (cijfermatig) te onderbouwen hoe in de betreffende situatie de hoogte van het pgb is bepaald en om te onderzoeken of – en te onderbouwen dat – het budget voor de hulpvrager of zijn ouders inderdaad toereikend is om de benodigde maatschappelijke ondersteuning cq. jeugdhulp tijdig van derden te kunnen betrekken. Met andere woorden, de bewijslast met betrekking tot de 'toereikendheid' ligt bij de gemeente. Het is evenwel aan de betrokkenen om eventuele bijzonderheden aan te kaarten.

Daarom adviseert de GAB lid 1 b aan te vullen als volgt:

De hoogte van het PGB bedraagt niet meer dan de kostprijs van de in de desbetreffende situatie meest passende en in de gemeente tijdig daadwerkelijk beschikbare voorziening in natura. Als in een individueel geval aantoonbaar is dat berekeningswijze van de verordening – met toepassing van deze tarieven – leidt tot een pgb-hoogte waarmee de cliënt niet in staat is de benodigde maatschappelijke ondersteuning of jeugdhulp van derden te betrekken, dan wordt er in dat geval van de tarieven afgeweken.

Lid 2:

We missen hier het tarief voor het inhuren van particuliere zorgverleners voor huishoudelijke hulp; zorgverleners die noch tot het sociale netwerk behoren (omdat er geen sociale relatie bestaat), noch ZZP-er zijn.

In het huidige beleid wordt voor particuliere zorgverleners eenzelfde tarief gehanteerd als voor het inhuren van iemand uit het sociaal netwerk, namelijk € 12,43. Het is onlogisch om particuliere

⁷ Uitspraak rechtbank Noord-Nederland 3 september 2019. ECLI:NL:RBNNE:2019:3825.

zorgverleners gelijk te trekken met zorgverleners uit het sociaal netwerk. Particuliere zorgverleners vragen immers een hoger (marktconform) tarief.

De GAB adviseert een marktconform tarief in te voeren voor particuliere zorgverleners. Dit tarief kan lager zijn dan het tarief voor een ZZP-er, maar dient hoger te zijn dan het tarief voor iemand uit het sociale netwerk.

We adviseren lid 4 a: aan te vullen met:

of zoveel meer, tot ten hoogste de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopste adequate in de gemeente tijdig beschikbare maatwerkvoorziening/individuele voorziening in natura, als noodzakelijk is om:

1°. te verzekeren dat het budget de jeugdige of zijn ouders in staat stelt tijdig kwalitatief goede jeugdhulp te betrekken of verlenen, of te verzekeren dat het budget de cliënt in staat stelt tijdig veilige, doeltreffende en kwalitatief goede diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren, van derden te betrekken, en;

2°. op gepaste wijze rekenschap te geven van de gezinssituatie en van de relevante werkervaring en kwalificaties van deze persoon.

Lid 4

Voor hulp bij het huishouden moet men rekening houden met het soort hulp. Voor gewone HbH is 120% aanvaardbaar, maar voor HbH+ (waarbij sprake is van ondersteuning/ begeleiding bij huishoudelijke hulp zodat de hulpvrager zelf in staat wordt gesteld ook zelf nog een paar taken te kunnen doen d.m.v. begeleiding) zal een hoger tarief nodig zijn.

De GAB adviseert het tarief te differentiëren tussen gewone HbH en HbH+.

Lid 5

Hier stelt de gemeente een aantal criteria aan het inhuren van mensen uit het sociale netwerk in het kader van jeugdhulp.

Er zouden nog andere redenen gegeven kunnen worden waaruit blijkt dat hulp vanuit het netwerk de voorkeur zou hebben. Uitgangspunt is dat er gekeken moet worden wie (welke hulpverlener) het beste aansluit bij de hulpvraag. Het kan dus ook te maken hebben met een vertrouwensband bijvoorbeeld bij een angststoornis, waardoor hulp van derden bijna niet tot resultaten kan leiden, maar juist extra onrust geeft.

PGB voor hulpmiddelen

Dit geldt ook voor de hoogte van het persoonsgebonden budget voor hulpmiddelen.

Op dit moment worden de kortingen die leveranciers van hulpmiddelen in natura aan de gemeente geven, ook doorberekend in het verstrekte PGB.

Dit is onterecht en beperkt de keuzevrijheid van de cliënt. Met een PGB zal een aanvrager een voorziening moeten kunnen aanschaffen die vergelijkbaar is met een voorziening in natura. Het gaat om de waarde die een voorziening heeft in het economisch verkeer.

De gemeente dient geen kortingen, overheadkosten of andere creatieve aftrekmogelijkheden toe te passen op het persoonsgebonden budget voor hulpmiddelen, omdat met het lagere budget geen compenserende voorziening getroffen kan worden.

Artikel 11 Weigeringsgronden

Lid 1

Er wordt geen voorziening verstrekt indien: a. een voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling bestaat.

De gemeente heeft in het kader van integrale toegang de zorgplicht om te zorgen dat client/aanvrager ook daadwerkelijk geholpen wordt. Deze weigeringsgrond kan tot gevolg hebben dat de cliënt tussen wal en schip valt. Dat er een andere regeling bestaat, hoeft niet te betekenen dat de aanvrager/client het ook kan krijgen. Vgl vervoersvoorziening UWV en Wmo. Het gevolg is dat de client dan nog steeds niet geholpen wordt.

De GAB adviseert daarom deze weigeringsgrond te wijzigen in: *a. een voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling kan worden toegekend.*

Lid 3 d:

Deze bepaling is niet helemaal duidelijk. Betekent het dat onder andere een hellingbaan en automatische deuropeners niet vergoed worden op grond van deze bepaling? Ervaring uit onze achterban laat zien dat een hellingbaan in een gemeenschappelijke ruimte niet door de gemeente vergoed werd omdat het onder de gemeenschappelijke ruimte viel. De hulpvrager was in dit geval aangewezen op de financiële ruimte van de vereniging van eigenaren.

Lid 3 e:

Hier komt het VN-verdrag handicap om de hoek kijken. Er dient een vergelijking te worden gemaakt met mensen zonder beperking. Stel dat een echtpaar van rond de 30 jaar, waarvan één lichamelijke beperkingen heeft, van een (toegankelijk) appartement wil verhuizen naar een eengezinswoning, in verband met de wens tot gezinsuitbreiding.

De gemeente zal de aanvraag voor woningaanpassingen in de nieuwe woning afwijzen op grond van dit artikel, omdat er op grond van de beperkingen geen noodzaak was om te verhuizen. Met de wens tot gezinsuitbreiding wordt geen rekening gehouden.

Dit is in strijd met het VN-verdrag handicap.⁸

Lid 4 c:

in geval van inzet PGB met het sociale netwerk, gaat de gemeente in dit lid bepalen of de zorg aan de belanghebbende voor diegenen uit het sociaal netwerk niet tot overbelasting leidt.

Dit is niet aan de gemeente om te bepalen, maar aan degene die de hulp biedt.

Lid 5: (ook de toelichting)

Het college is namelijk van mening dat de gewenste jeugdhulp van goede kwaliteit moet zijn. Ook als deze geleverd wordt door een persoon die behoort tot het sociaal netwerk.

Het is niet aan de gemeente om te bepalen of de hulp die ingezet wordt op basis van het PGB van goede kwaliteit is. Alleen de cliënt kan dit bepalen!

Artikel 12, herziening, intrekking of terugvordering

lid 2,3 en 4

Hier stelt de gemeente een aantal voorwaarden om het PGB te kunnen intrekken.

De GAB benadrukt dat deze voorwaarden goed onderbouwd moeten worden.

Vragen die hierbij opkomen zijn:

Voor wie is een PGB niet meer toereikend?

Waarom zou een budgethouder niet meer aan de voorwaarden voor een PGB voldoen, was er eerst sprake van een vertegenwoordiger en nu niet meer? Wordt er dan niet eerst gekeken naar een nieuwe vertegenwoordiger? Blijkt men niet PGB vaardig? Wordt dan eerst de mogelijkheid geboden alsnog budgetvaardig te worden of om een vertegenwoordiger aan te stellen etc.

⁸ VN-verdrag handicap artikel 19, 2, 22 en 28.

De minister van VWS is momenteel bezig met de Agenda PGB waarin een TKV (taken, kennis en vaardigheden) kader is opgenomen om vooraf te toetsen of iemand vaardig is of eventueel vaardig gemaakt kan worden⁹¹⁰.

Artikel 12.lid 2f:

Op grond van deze bepaling kan het college een PGB intrekken als men langer dan 6 weken in een instelling verblijft.

Dit kan voor veel extra administratieve lasten zorgen voor zowel de gemeente, SVB en voor de budgethouder. Als verblijf van tijdelijke aard is dan heeft het de voorkeur om een budget tijdelijk te bevriezen zodat deze meteen weer ingezet kan worden op het moment dat een hulpvrager weer thuis is en ondersteuning nodig heeft, eventueel met een ophoging/ afschaling als de situatie daarom vraagt.

De GAB verzoekt de intrekking van het PGB zorgvuldig af te wegen.

Artikel 12 lid 4

Dit artikel is nieuw toegevoegd.

De GAB merkt hierbij op dat men altijd eerst zal moeten onderzoeken wat de reden is van het niet aanwenden van het PGB. Het kan zijn dat het specifieke ondersteuning betreft en men niet zo snel een hulpverlener kan vinden. Het kan zijn dat het even wat beter gaat met de hulpvrager, maar dat er een terugval op de loer ligt. De kracht van een PGB is juist om het in te zetten op momenten dat het nodig is en in sommige situaties is een flexibele inzet mogelijk.

Aan het eind van een kalender jaar wordt sowieso een eindafrekening gemaakt en niet gebruikt budget teruggestort naar de gemeente.

Art. 13: onderzoek naar maatwerkvoorziening en PGB's

De gemeente kan in zekere zin toetsen op kwaliteit, maar de hulpvrager (of diens vertegenwoordiger) moet in principe zelf de kwaliteit van zijn/haar hulpverleners toetsen/ controleren, dit behoort tot de pgb vaardigheden. In de Agenda PGB van de minister zit ook een schrapessie, waarin onder andere ingegaan wordt op huisbezoeken. Deze zouden dienstverlenend van aard moeten zijn (als evaluatie) om met de hulpvrager te bespreken of de ondersteuning nog aansluit bij de hulpvraag en of men tegen dingen aanloopt en daarbij eventueel hulp nodig heeft. Door steekproefsgewijs te werk te gaan kan het voorkomen dat hulpvragers meerdere malen onterecht worden bezocht, terwijl al is aangetoond dat alles goed functioneert. Als blijkt uit het dienstverlenende bezoek dat er onregelmatigheden naar boven komen mag men een vervolgspraak maken om te kijken of alles goed is opgepakt waarbij aangegeven wordt dat er over een x aantal maanden een vervolgspraak zal plaatsvinden.

Artikel 14: aanwijzen toezichthouder jeugd

Gemeenten zijn sinds 1 januari 2015 verantwoordelijk voor het toezicht op de Wmo.

De gemeente Gouda laat het toezicht op de Wmo uitvoeren door de GGD.

Waarom is dit niet vastgelegd in deze verordening?

Hoe heeft de gemeente Gouda het Wmo toezicht ingevuld?

Art. 15: opschorting betaling uit het PGB

Dit betreft een bevoegdheid van het college om een verzoek te richten aan de SVB om betalingen op te schorten.

⁹ handreiking VWS. Toetsing op PGB vaardigheid.

¹⁰Infographic VWS. 10 punten voor PGB vaardigheid.

De GAB benadrukt dat opschorting zeer ingrijpend kan zijn, zeker als die is gebaseerd op vermoedens. Het is een zwaar middel om in te zetten.

Men zal moeten kijken of de budgethouder zelf doelbewust het PGB budget fout gebruikt. Zo niet, dan zal uitgangspunt moeten zijn dat een hulpvrager passende ondersteuning moet blijven ontvangen, dit zal men dan wel direct moeten regelen. Vaak betreft het kwetsbare personen die niet zo maar zonder ondersteuning kunnen. Fraude moet zeker aangepakt worden maar als dit buiten de schuld van de budgethouder plaatsvindt mag deze niet de dupe worden van de gevolgen.

Overigens is de verwijzing in de toelichting naar de Regeling Jeugdwet onjuist. Bedoeld wordt artikel 8b lid 6, aanhef en onder g. Regeling Jeugdwet.

Artikel 16: bijdrage in de kosten voor maatschappelijke ondersteuning

De Wmo 2015 maakt een onderscheid tussen de bijdragen in de kosten van algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen. De bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen mag de gemeente bepalen.

Het is niet duidelijk of er eigen bijdragen worden gevraagd voor de algemene voorzieningen, zoals die in artikel 3 lid 1 van de conceptverordening worden genoemd.

Omdat het voor cliënten vooraf duidelijk moet zijn welke bijdrage zij verschuldigd zullen zijn voor het gebruik van een algemene voorziening, dient het college er zorg voor te dragen dat de geldende hoogte van de bijdragen voor eenieder kenbaar is.

Blijkens de wetsgeschiedenis moet de hoogte van de bijdrage in de kosten van een algemene voorziening in de verordening worden geregeld¹¹¹².

Indien er eigen bijdragen voor de genoemde algemene voorzieningen wordt gevraagd, adviseren wij dit vast te leggen in de onderhavige verordening, inclusief een eventuele korting.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

In de wijziging van de Wmo 2015 inzake de bijdrage voor maatschappelijke ondersteuning, is bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur Beschermd wonen en maatschappelijk opvang worden uitgezonderd van het abonnementstarief.

In de conceptverordening en de toelichting is niet aangegeven welke bijdrage wordt geheven voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

De GAB adviseert de (systematiek van) eigen bijdragen voor beschermd wonen maatschappelijke opvang kenbaar te maken in deze verordening.

Artikel 17: kwaliteitseisen voorzieningen

Dit artikel geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de Wmo 2015, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen. De regering benadrukt in de memorie van toelichting op artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de Wmo 2015 dat de kwaliteitseisen die zijn vervat in de artikelen 3.1 e.v. van de Wmo 2015 en die zich rechtstreeks tot aanbieders richten, daarbij uitgangspunt zijn.

Het college geeft aan dat artikel 13.2 uit de huidige verordening is vervallen in de conceptverordening, omdat aangesloten wordt bij de VNG Modelverordening waar de bevoegdheid tot het stellen van kwaliteitseisen bij de gemeenteraad ligt.

¹¹ TK 2013-2014, 33 841, nr. 64, p.81

¹² CRvB 18-05-2016, nr. 15/5356 WMO15

De VNG Modelverordening geeft echter wat anders aan: *De raad legt in ieder geval de hoofdregel vast in de verordening; detailafspraken kunnen daarnaast desgewenst vormgegeven worden via de contracten en afspraken met aanbieders. De eis dat een voorziening van goede kwaliteit wordt verleend, biedt veel ruimte voor de gemeente om in overleg met organisaties van cliënten en aanbieders te werken aan kwaliteitsstandaarden voor de ondersteuning.*

De GAB vindt dus geen bevestiging hiervan in de VNG Modelverordening. Bovendien vraagt de GAB zich af hoe het college de verdere eisen die op grond van de Wmo aan de kwaliteit van voorzieningen dienen te worden vastgelegd, vorm gaat geven, als dit niet meer geregeld is in de verordening?

In de VNG Modelverordening is aan dit artikel ook het volgende lid opgenomen: *Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van deze eisen door periodieke overleggen met de aanbieders, een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek, en het zo nodig in overleg met de cliënt ter plaatse controleren van de geleverde voorzieningen.*

De GAB adviseert bovenstaande bepaling op te nemen in de conceptverordening.

Artikel 20: klachtregeling bij aanbieders van maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp

In de MvT van de Wmo 2015 staat dat cliënten in beginsel moeten kunnen klagen over alles wat hen niet aanstaat in de manier waarop zij zich bejegend voelen. Dit kunnen dus ook klachten richting gemeente zelf zijn over het gedrag van een gemeentebestuurder, of over het verloop van het gesprek.

In de toelichting wordt verwezen naar de algemene wet bestuursrecht, maar deze regeling is naar onze mening niet laagdrempelig genoeg.

De GAB is groot voorstander van een lokale ombudsfunctie, zodat eventuele geschillen tussen cliënt en gemeente op een laagdrempelige manier aan de voorkant opgelost kunnen worden, en de gang naar de rechter in zoveel mogelijk situaties voorkomen kan worden.

De GAB adviseert om onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheid van een lokale ombudsfunctie.

Lid 1:

De klachtenregelingen van aanbieders dienen vindbaar te zijn op hun website of via folders.

De gemeente zou daarop moeten controleren.

Dit geldt ook voor medezeggenschap: elke zorgaanbieder dient een cliëntenraad te hebben, maar ook dit wordt niet gecontroleerd worden gemeente.

Ten aanzien van artikel 21: medezeggenschap:

De GAB adviseert dat in de verordening wordt opgenomen dat de gemeente naast periodieke overleggen met aanbieders en het jaarlijks cliëntervaringsonderzoek ook periodieke overleggen organiseert met de GASD en de GCR, lokale belangenbehartigers zoals de GAB en de SSG en cliëntenraden, om feedback te verkrijgen ten aanzien van de naleving van de medezeggenschapsregelingen.

Het zou naar de opvatting van de GAB tevens aan te bevelen zijn in de concept-verordening een bepaling op te nemen dat het beleid en verordeningen worden aangepast wanneer de evaluatie met de ingezetenen, cliënten en hun vertegenwoordigers, daartoe aanleiding geeft.

Tegemoetkoming meerkosten beperking of chronische problemen

Op grond van artikel 2.1.7 van de Wmo 2015 kunnen gemeenten bepalen dat personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen met daarmee verband houdende aannemelijke meerkosten, een tegemoetkoming wordt verstrekt ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie.

In de huidige verordening is deze mogelijkheid opgenomen in artikel 16. Hoewel de gemeente geen gebruik heeft gemaakt van deze regeling in de afgelopen jaren, was dit artikel wel opgenomen in de verordening.

In de conceptverordening is dit artikel geschrapt. Er wordt niet uitgelegd waarom.

De GAB vindt dit vreemd, omdat het beleidsplan sociaal domein nog vastgesteld moet worden.

Het gevoerde beleid ten aanzien van artikel 2.1.7 van de Wmo2015 dient namelijk uiteengezet te worden in het beleidsplan. Ook als de gemeente besluit een dergelijke regeling niet te treffen, dan zou dit in het beleidsplan gemotiveerd moeten worden.

Bovendien zal de verordening voor meerdere jaren worden vastgesteld. Door dit artikel te schrappen, ontnemt de gemeente zich de mogelijkheid om in de toekomst een dergelijke regeling te treffen.

De GAB adviseert de mogelijkheid op grond van artikel 2.1.7 van de Wmo 2015 om mensen met een beperking een tegemoetkoming te verstrekken, in de verordening 2020 op te nemen.

Adviezen en opmerkingen bij de toelichting

Artikel 1:

Melding:

De toelichting luidt: Een onderzoek volgt niet als de cliënt alleen informeert naar de beschikbaarheid van een algemene voorziening of aangeeft gebruik te willen maken van een algemene voorziening.

Dan kan er echter juist een hulpvraag achter schuilgaan en zou er hulpvraagverduidelijking plaats moeten vinden. Misschien is de cliënt een zorgmijder, of is hij niet op de hoogte van de mogelijkheden van maatschappelijke ondersteuning, terwijl hij die wel nodig zou kunnen hebben.

De GAB adviseert bij de melding altijd na te gaan welke zorgbehoefte er is door middel van hulpvraagverduidelijking.

Artikel 5:

De toelichting luidt: het belangrijkste uitgangspunt is de eigen regie van de cliënt.

De GAB onderschrijft dit uitgangspunt van harte en wil het volgende eraan toevoegen:

conform het VN verdrag artikel 19 en de preambule van de wet gelijke behandeling chronisch zieken en gehandicapten.

Verderop in de toelichting bij artikel 4 stelt de gemeente dat: *de eigen kracht van de cliënt voorop staat.*

Dit komt niet overeen met het eerdere uitgangspunt van eigen regie van de cliënt. Eigen kracht is immers heel wat anders dan eigen regie.

Omdat de begrippen eigen regie en eigen kracht heel vaak met elkaar verward worden terwijl elk een eigen betekenis hebben, willen we dit hieronder nader toelichten.

De GAB adviseert deze toelichting bij eigen regie en eigen kracht op te nemen in de verordening.

Uitleg onderscheid Eigen regie en Eigen kracht in toelichting

Ieder mens moet in staat gesteld worden zijn eigen leven te leiden, eigen keuzes te maken en mee te kunnen doen in de samenleving, ook mensen die levenslang en levensbreed een beperking hebben. Dat iemand afhankelijk is van ondersteuning daarbij mag niet betekenen dat een ander invult wat iemand wil. Eigen regie strekt zich uit over alle levensterreinen, maatschappelijke rollen en relaties die iemand aangaat. Zo staat het ook in het VN-verdrag, dat uitgaat van de intrinsieke waarde van ieder mens. Om deze waardigheid tot zijn recht te laten komen, moet die waardigheid, die samenhangt met eigen regie, zelf steeds het startpunt van alle beleid zijn.

Definitie eigen regie: eigen regie wil zeggen dat je als mens alle vrijheid en onafhankelijkheid hebt en zelf kiest hoe jij je leven inricht

Onderscheid eigen regie en eigen kracht:

Eigen regie gaat uit van wat iemand wil met zijn leven. Eigen kracht gaat over de mogelijkheden die iemand heeft zijn problemen aan te pakken samen met het eigen netwerk. Wat iemand wil, is ruimer dan waartoe iemand zelf, samen met zijn netwerk in staat is of wat iemand kan realiseren. Om eigen regie te kunnen voeren moet er wel beroep gedaan worden op eigen kracht. Wanneer echter alleen uitgegaan wordt van eigen kracht loopt men het risico voorbij te gaan aan wat iemand wil. Eigen regie is dus wat anders dan het zelf regelen en organiseren van het invullen van je eigen leven.

In de toelichting bij artikel 5 wordt vermeld dat de cliënt voorafgaand aan het gesprek geïnformeerd wordt over de mogelijkheid van gratis cliëntondersteuning.

In de Wmo 2015 is bepaald dat, mocht de cliënt twifelen aan de objectiviteit van de cliëntondersteuner, hij de gemeente daarop mag wijzen en vragen om een andere ondersteuner. Het is zeer aan te raden om deze bepaling in de verordening toe te voegen om een compleet overzicht te geven van de rechten van de cliënt.

Daarom adviseren wij in de toelichting bij de informatie over de gratis cliëntondersteuning de volgende zin toe te voegen:

Mocht de cliënt twifelen aan de objectiviteit van de onafhankelijk cliëntondersteuner, mag hij de gemeente daarop wijzen en vragen om een andere gratis onafhankelijk cliëntondersteuner.

Artikel 20

Om zorgvuldig toe te zien op de naleving van klachtregelingen van aanbieders, adviseren wij ook input te vragen van de GASD/GCR, lokale belangenbehartigers en cliëntenraden. Zij kunnen de signalen van hun achterban inventariseren en aan de gemeente terugkoppelen.

De GAB adviseert de volgende criteria op te nemen ten aanzien van de klachtenregeling:
De klachtafhandeling dient laagdrempelig, herkenbaar, toegankelijk, onafhankelijk en transparant te zijn.

Ook dient duidelijk te zijn waar cliënten terecht kunnen als hun klacht bij een aanbieder niet goed is afgehandeld (bijvoorbeeld een verzoek tot handhaving).

Wij adviseren om hiervoor een onafhankelijke partij in het leven te roepen. Dus een andere partij dan de gemeente of de aanbieder zelf. Ook vormen van alternatieve geschillenbeslissing of mediation kunnen hierbij in overweging worden genomen.

Artikel 22

Wij vinden het van belang dat er in de medezeggenschap wordt geregeld dat cliënten vroeg in het besluitvormingsproces worden betrokken, dat zij de informatie en ondersteuning krijgen die nodig is om hun medezeggenschap effectief te kunnen uitoefenen.

De GAB adviseert dit op te nemen in de toelichting.

De GAB adviseert om zorgvuldig te bekijken wat de gevolgen van de medezeggenschapsregeling zijn voor kleine aanbieders. Hiervoor zijn wellicht andere vormen van medezeggenschap denkbaar.